

МАТЮХІНА Олександра,

*кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії
Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій*

Національного авіаційного університету, м. Київ

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ (на прикладі парків як соціальних проєктів)

З кінця ХХ-початку ХХІ ст. помітне місце серед соціальних проєктів стали займати проєкти з виразною екологічною спрямованістю. В умовах гострої екологічної кризи збереження природнього середовища, його рекультивация і відновлення набувають особливого значення. Урбанізація і індустріалізація сучасного суспільства до непізнаваності змінюють, руйнують природне середовище, що негативно впливає на якість життя людей, особливо в мегаполісах. Тому соціальні проєкти, спрямовані на покращення життя людей обов'язково мають екологічну складову. В постіндустріальному суспільстві соціальні проєкти, метою яких є вдосконалення параметрів якості життя, в наш час обов'язково включають завдання створення нових парків або реставрацію вже існуючих. А екологічні, історичні проєкти по створенню нових, чи відновленню, вдосконаленню історичних парків включають соціальні аспекти.

Перш ніж перейти до сучасності, треба звернутись до другої половини ХІХ ст., коли стали виникати в містах публічні парки як своєрідні соціальні проєкти. Їх творці ставили перед собою конкретні соціальні задачі, які парки повинні були реалізувати. В ХІХ ст. публічні парки стали створюватись в столицях і великих містах Європи та Америки. Достатньо згадати віденський Пратер, берлінський Тіргартен, Булонський ліс в Парижі, Царський сад у Києві, Стрийський парк у Львові та багато інших. Вигляд міських публічних парків ХІХ- початку ХХ ст. визначався їх соціальними функціями. . В цей час переважала розважально-рекреаційна функція парку. «Розвиток громадських парків середини і другої

половини ХІХ ст. пов'язаний з архітектурою та ритуалом народних гулянь. Виставкові парки та комплекси також були продуктом міської культури, громадського життя. Пізніші за часів виникнення, вони увібрали в себе деякі традиції міських парків, пов'язані з організацією народних гулянь. На виставках панував ландшафтний принцип побудови ансамблю, що мав створити мальовничу, мінливу у своєму розмаїтті картину. Так поширювався парковий принцип організації простору в місті» (1, 354). В цілому в ХІХ – початку ХХ століть в міських парках їх соціальні функції переважали над екологічними, що повністю відповідало поширеному в той час підходу до природи як об'єкту діяльності людства, яке має максимально окультурити, переробити природу згідно з своїми потребами.

Розвиток ботаніки, природничих наук в цілому, просвітницькі ідеї, що передбачали поширення наукових знань про світ серед широких верств населення, ще в ХVІІІ столітті сприяли появі іншого типу парків. Їх завданням було поширення знань про природу. Спочатку ботанічні парки і зоопарки були призначені для ознайомлення містян з рослинним і тваринним світом різних частин світу, своєрідної демонстрації панування людини над природою. З середини ХХ століття вони стали набувати більш, якщо можна так сказати, екологічного характеру. Рослинний і тваринний світ різних регіонів стали представлятись як цілісні системи, що мають самодостатню цінність. Відвідувачі цих парків тепер сприймають себе частиною природи, а не доміантою, як в попередні століття.

Серед соціальних проєктів, спрямованих на гуманізацію міського середовища, покращення умов життя людей в ХХ-поч. ХХІ ст.ст. все більше місце стали займати проєкти з виразною екологічною спрямованістю. Це змінило підхід до міських парків. Тепер, при їх створенні або розвиткові, більша увага приділяється екологічній функції, при збереженні розважально-рекреаційної та просвітницької. Озеленення міст, створення і збереження наявних парків стало складовою діяльності по збереженню природного середовища. Для створення сприятливих умов для життя людей

міста не просто озеленюються, а громадським просторам міст надається, по можливості, парковий характер.

В сучасних містах парки виступають як складова суспільної інфраструктури. Сучасні парки відіграють помітну роль як в збереженні довкілля, так і вихованню у людей екологічно відповідальної поведінки. В соціальних проєктах, особливо в кінці ХХ -початку ХХІ століття, парки займають помітне місце і виступають свідченням їх екологізації.

Список літератури.

1. Родічкіна О.І. Старовинні маєтки України. Київ: Мистецтво, 2016. 384 с.